

PARTNERING FOR BUSINESS GROWTH

Општи појмови из Закона о рачуноводству и Закона о ПДВ-у

www.bep.rs

Закон о рачуноводству („Сл. гласник РС“ бр. 62/13)

- У Закону о рачуноводству у другом поглављу су дефинисани обавезни елементи за све привредне субјекте када је у питању организација рачуноводства и рачуноводствене исправе.
- У чл.7 Закона о рачуноводству је прописано да правна лица односно предузетници треба да установе организацију рачуноводства на начин који омогућава:
- свеобухватно евидентирање, спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена,
 - да установе интерне рачуноводствене контролне поступке,
 - да утврде рачуноводствене политике,
 - одреде лица која су одговорна за законитост и исправност насталих пословних промена, као и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени,
 - која још уређују кретање рачуноводствених исправа и рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Креирање интерног акта упутства о току рачуноводствене документације у складу са чл.7 Закона о рачуноводству

- Дефинисати радно место одговорно за припрему, издавање и контролисање рачуноводствених документа, стручну спрему
- поступак одобравања и рокове у којима се доставља на књижење (чл.10, ст.1 у року не дужем од 3 дана од настале пословне промене или пријема)
- Лица одговорна за књижење рачуноводствених исправа (чл.10, ст.2 у року не дужем од 5 радних дана од дана пријема)
- У чл.46 став 1, ал 2 и 9, Закона о рачуноводству правним лицима је запређена казна од 100.000 до 3.000.000 ако општим актом није уређена организација рачуноводства на начин описан у чл.7,став 1

За непоступање у прописаним роковима запређена казна од 100.000-3.000.000 чл.46,ст.1,ал. 4,5,6

Закон о ПДВ-у („Сл. гласник РС“ бр. 84/04...7/17)

- Обвезници ПДВ –а посебно треба да обратe пажњу да рачун мора да садржи све елементе прописане чл.42 Закона о ПДВ –у
- назив, адресу и ПИБ обвезника - издаваоца рачуна;
- место и датум издавања и редни број рачуна;
- назив, адресу и ПИБ обвезника - примаоца рачуна;
- врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;
- датум промета добара и услуга и висину авансних плаћања;
- износ основице;
- пореску стопу која се примењује;
- износ ПДВ који је обрачунат на основицу;
- напомену о одредби овог закона на основу које није обрачунат ПДВ;

Примери неусклађености чл.42 Закона о ПДВ у рачунима ЈИ

- У рачуну се нигде не помиње врста услуге у складу са ст.4 ал.4. Од података наводи се: Ваш број, Наш број, нето, ПДВ, бруто. Врста услуге, односно опис услуге, треба да садржи назив услуге која се пружа у конкретном предмету или више предмета (накнада за припрему, вођење и архивирање предмета, врста накнаде за појединачно предузете радње).
- У рачуну у опису услуге наводе предужам, што никако не може да буде опис услуге јер је то начин на који се врши уплата, а као опис услуге могу да наведу или називе накнада прописаних у чл.24, Тарифни бр. 1, 2 и 3 Јавноизвршитељске тарифе или да искористе општу формулацију као што су трошкови извршења по закључцима (навести бр. закључка) или трошкови извршења по спецификацији у прилогу рачуна;

- Такође се у рачуну изоставља количина или приликом уноса количине веће од 1 не прикаже се јединична цена; Јавни извршитељи за највећи број накнада нису у могућности да у рачуну искажу количину већу од 1, јер им је нето јединична цена различита. У тим ситуацијама поред описа услуге довољно је позвати се на спецификацију која је у прилогу рачуна.
- У складу са чл.42 ,ст.4, ал.5 потребно је у рачунима исказати висину авансне уплате. У појединим рачунима уместо ставке у којој се наводи износ висине авансне уплате наводи се само реч „Плаћено“.
- Нето износ појединачних ставки мора бити једнак укупној нето основици на коју се исказује обрачун ПДВ. Приликом уноса података у excel програм, поља у којима су појединачне основице су форматиране да заокружују основицу на две децимале иако се уноси износ који има три децимале. Збиром више појединачних основица и исказивањем укупног нето износа excel ће приказати збир који калкулише и трећу децималу. Међутим, када ви тај рачун одштампате у word ili pdf формату, онај који контролише рачунску исправност рачуна ће констатовати одступања у збиру појединачних нето основица од укупно исказане нето основице на коју је обрачун ПДВ

Пример рачуна у ком се не наводи врста услуге или се као врста услуге наводи реч предујам

шифра	Наш број	Ваш број	Нето износ	ПДВ	Бруто износ	Опис услуге	Нето износ	ПДВ	Бруто износ
069962	ИВК - 235/2017	1205678	3.000,00	600,00	3.600,00	Предујам по ИВК 235/2017 или Предујам за припрему, вођење и архивирање предмета по ИВК 235/2017	3.000,00	600,00	3.600,00
				УКУПАН НЕТО	3.000,00				
				ПДВ	600,00				
				УКУПНО	3.600,00				
								УКУПАН НЕТО	3.000,00
								УКУПАН НЕТО	3.000,00
								ПДВ	600,00
								УКУПНО	3.600,00

Пример рачуна у којем је исказана количина већа од 1 без исказивања нето цене по јединици услуге

Опис услуге	количина	Нето износ	ПДВ	Бруто износ	Опис услуге	количина	Нето износ	ПДВ	Бруто износ
Предујам за припрему, вођење и архивирање предмета од ИВК-235/2017-301/2017	7	21.000,00	4.200,00	25.200,00	Предујам по ИВК 235/2017,236/2017,237/2017, 238/2017,239/2017,300/2017, 301/2017	7	21.000,00	4.200,00	25.200,00
			УКУПАН НЕТО	21.000,00				УКУПАН НЕТО	21.000,00
			ПДВ	4.200,00				ПДВ	4.200,00
			УКУПНО	25.200,00				УКУПНО	25.200,00

Пример исправног рачуна за плаћање варијанта А у којој се исказују појединачно накнаде по предмету

Назив производа-услуга	количина	нето цена по јединици услуге	Основица	Стопа пдв-а	Износ ПДВ-а	Укупно
Накнада за припрему, вођење и архивирање предмета по ИВК 253/2017	1	6.600,00	6.600,00	20%	1320,00	7.920,00
Накнада за трошкове доставе по ИВК 253/2017	3	300,00	900,00	20%	180,00	1.080,00
Накнада за образложени закључак по ИВК 253/2017	1	1320	1.320,00	20%	264,00	1.584,00
Укупно:			8.820,00	-	1764,00	10.584,00
Укупно за уплату :					10.584,00	динара

Пример исправног рачуна за плаћање варијанта Б у којој се исказују збирно више накнада по више предмета

Назив производа-услуга	Основица	Стопа пдв-а	Износ ПДВ-а	Укупно
Трошкови извршног поступка за предмете по спецификацији у прилогу овог рачуна	9.000,00	20%	1.800,00	10.800,00
Укупно за уплату :			10.800,00	динара

Пример исправног коначног рачуна без доплате

Назив производа-услуга	Основица	Стопа пдв-а	Износ ПДВ-а	Укупно
Трошкови извршног поступка за предмете по спецификацији у прилогу овог рачуна	9.000,00	20%	1.800,00	10.800,00
Укупно уплаћено :			10.800,00	динара
За уплату			0,00	динара

Пример исправног коначног рачуна са доплатом

Назив производа-услуга	Основица	Стопа пдв-а	Износ ПДВ-а	Укупно
Трошкови извршног поступка за предмете по спецификацији у прилогу овог рачуна	9.000,00	20%	1.800,00	10.800,00
Укупно уплаћено :			9.000,00	динара
За уплату			1.800,00	динара

Пример исправног коначног рачуна са повраћајем средстава

Назив производа-услуга	Основица	Стопа пдв-а	Износ ПДВ-а	Укупно
Трошкови извршног поступка за предмете по спецификацији у прилогу овог рачуна	7.500,00	20%	1.500,00	9.000,00
Укупно уплаћено :			10.800,00	динара
Извршен повраћај средстава у износ :			1.800,00	динара
За уплату :			0,00	динара

Важност примена чл.42 Закона о ПДВ

- Прописана казна од 100.000-3.000.000 у складу са чл.46, ст.1 ал.4 ако се не примењују одредбе чл.8 Закона о рачуноводству, а чл.8 ст.2 је усклађен са чл.42 Закона о ПДВ-у
- Повериоци који користе одбитни ПДВ, у могућности су да користе ову погодност само ако су испуњени услови из чл.28 Закона о ПДВ (да имају исправан рачун)
- Ако не издате исправан рачун поверилац може да захтева накнаду трошкова на име ПДВ на који начин се оптерећује дужник

Врста услуге коју пружају ЈИ

- ЗИО прописује да јавни извршитељи принудно намирују потраживања извршних поверилаца заснована на извршним и веродостојним исправама (чл.1, ЗИО)
- У Закону о ПДВ-у чл.5 став 3 ал. 2, прометом услуга се сматрају сви пословни и радње у оквиру обављања делатности којима се пружају услуге уз накнаду на основу прописа или другог акта државних органа, органа територијалне аутономије или локалне самоуправе,
- Недвосмислено се утврђује да јавни извршитељи пружају услугу принудног намирења потраживања повериоцима у складу са ЗИО

Тренутак пружања услуге

- Закон о ПДВ-у, као време пружања услуге у складу са чл.15, узима када је :
- Завршено појединачно пружање услуге,
- Престао правни основ пружања услуге- у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга, односно ако се за ову врсту услуге издаје периодични рачун, промет услуга се сматра извршеним последњег дана периода када се издаје рачун.
- Делимична услуга се у складу са овим чланом сматра пруженом када је окончано пружање тог дела услуге, а она постоји ако је за одређене делове економски дељиве услуге посебно уговорена накнада.
- Јавноизвршитељска тарифа прописује да је извршни поверилац дужан да јавном извршитељу предујми трошкове који се диференцирају на накнаду на припрему, вођење и архивирање предмета, накнаду за предузимање појединачних радњи, накнаде за стварне трошкове извршног поступка (чл.4, ЈИ тарифе) и након спроведеног поступка да исплати накнаду за успешност спроведеног извршења (чл.11, ЈИ тарифе). Чл.24 Јавноизвршитељске тарифе у Тарифном броју 1, 2 и 3 су за сваку врсту предузете радње дефинисана висина накнаде, док су чл.17 дефинисане врсте стварних трошкова које јавни извршитељ може да тарифира повериоцу односно документ на основу којих ови трошкови могу да се признају јавном извршитељу

- Чл.15, ст.3 ЗИО, је прописан рок не дужи од осам дана за поступање по налогу ЈИ
- односно ставом 4, је прописано да је јавни извршитељ дужан да донесе одлуку у року од осам дана и исту отправи у року од пет
- у ЈИ тарифи у чл.4 став 3, када је у питању обавеза повериоца да предујми трошкове поступка прописана чл.33, став 1, ЗИО, дефинише се рок од 15 дана.
- **Из овога јасно можемо да закључимо да су Јавноизвршитељском тарифом и ЗИО јасно прописане врсте услуга тј. радње које јавни извршитељ пружа повериоцу у извршном поступку као и рокови у којима треба да се спроведу.**
- **Предузете радње у поступку од стране ЈИ се у складу са чл.15 Закон о ПДВ-у, могу третирати као делимично пружање услуга, јер је економски дељива (тачно је дефинисана) и за њу постоји уговорена (прописана) накнада у ЈИ тарифи**

ЗАШТО УСЛУГА НИЈЕ ПРУЖЕНА ТЕК КАДА СЕ ИСПУНЕ УСЛОВИ ИЗ ЧЛ.128 ЗИО

- ЈИ и у току трајања извршног поступка може престати делатност у складу са чл. 484, став 1, када наврши радни век (на захтев извршитеља) или када се услед утврђених тешких дисциплинских повреда разрешава;
- Чл.489 је дефинисано да када ЈИ престане делатност, наставља његов заменик, а ако нема заменика министар именује другог ЈИ који привремено преузима његове послове, те да привремено преузимање послова траје док новоименовани ЈИ не почне да ради;
- У складу са чл.491, ЗИО, ЈИ који је спречен да обавља делатност, а нема именованог заменика, одређује ЈИ или заменика другог ЈИ да га привремено замењује;
- У складу са чл.495, ЗИО, јавни извршитељ може бити изузет из поступка;
- Односно у складу са чл.215, ЗИО може доћи до промене пружаоца услуге, јавног извршитеља услед спајања поступка, као и у чл.139, ЗИО, када се врши промена јавног извршитеља на захтев повериоца.
- **У овим случајевима и пре испуњености услова прописаних чл.128 ЗИО, долази до промене правног субјекта који пружа услугу**

- ЈИ тарифом у чл.7 је предвиђено да више ЈИ пружа услуге у истом предмету
- У складу са чл.495, став 1 и 2, ЗИО, изузети ЈИ преноси предумљена средства ЈИ којег је поверилац назначио да настави поступак;
- У случају изузећа из чл.495, став 3, ЗИО задржава предумљене трошкове за које је предузео радње до тренутка изузећа, а средства која нису утрошена преноси другом јавном извршитељу.
- ЈИ тарифа чл.7, ст. 4 је када се поступак спаја, ЈИ задржава износ за радње које је предузео до доношења закључка о спајању поступка, а остатак предујма преноси извршном повериоцу.

На основу свега наведеног мишљења смо, с обзиром да за сваку радњу у извршном поступку постоји прописана висина накнаде, као и рок у ком ће се та радња реализовати, да коначан рачун треба издати након доношења закључка о појединачно предузетој радњи, којим актом се услуга сматра извршеном, а све у складу са чл. 15 и 42, Закона о ПДВ-у

Издавање рачуноводствене документације у поступцима који се спроводи други јавни извршитељ по замолници чл.150 и 217,ЗИО

- ЈИ не може од повериоца да захтева да уплати ова средства на наменски рачун
- Чл.500, ЗИО, утврђује обавезу јавним извршитељима да на своје име имају најмање један наменски рачун на који се уплаћују средства остварена у извршном поступку и поступку обезбеђења, а која јавни извршитељ треба да пренесе без одлагања повериоцу
- На основу чл.500 јасно је утврђена функција наменског рачуна

Рачуноводствена документација у случају када је ЈИ коме је додељен предмет ПДВ обвезник, као и извршитељ који поступа по замолници

- поверилац предујмљује средства јавном извршитељу А који примљена средства преноси са свог пословног рачуна на пословни рачун јавног извршитеља Б;
- Јавни извршитељ Б издаје коначан рачун јавном извршитељу који му је доставио предмет на спровођење у тренутку који је прописан чл.15 Закона о ПДВ, а све у складу са чл.42 Закона о ПДВ.
- Јавни извршитељ А издаје коначан рачун повериоцу под истим условима прописаним Законом о ПДВ-у, и на основу рачуна јавног извршитеља Б користи одбитни ПДВ.

Рачуноводствена документација у случају када је ЈИ коме је додељен предмет ПДВ обвезник, а ЈИ који поступа по замолници није ПДВ обвезник

- У ситуацији када јавни извршитељ Б није ПДВ обвезник, све је исто само што јавни извршитељ А не користи одбитни ПДВ јер је пренео нето износ уплаћених средстава.